A°. 1824. N°. 23.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG DEN 23 FEBRUARIJ.

KENNISGEVING.
VAN DE DAGEN DER LOTING VOOR DE NATIONALE MILITIE.

BURGEMEESTEREN DER STAD LEYDEN, —

Overeenkomstig hebbende, bij Missive van den Gouverneur van Zuid-Holland, de *alphabetische naamlijst* van alle de personen, die aan de ligting der Nationale Militie van den jare 1824, deze moeten nemen, — brengen bij dezen ter kennis van de belanghebbenden, dat voornoemde naamlijst ter visie van elk en een iegelijk zal liggen in een der vertrekken van het Raadhuis, van Zaturdag den 21 Februarij tot Zaturdag den 28 Februarij daaraanvolgende, 's morgens van 10 tot 's namiddags ten drie uren, ten einde een jeder in staat zoude zijn, om indien hem op die lijst eenige persoonen of omstandigheden mogten voorkomen, die op dezelve nog zouden behooren te worden aangeteekend of daarvan moeten worden weggelaten, hiervan den Heer Militie-Commissaris kennis te geven; — alsmede dat de loting zal plaats hebben in de *burger Hoofdwacht*; en wel:

Op Woensdag, den 3 Maart 1824.

Des voormiddags ten *tien* uren, voor de ingeschrevenen, wier familie-naam begint met de letters

A, B en C.

Ten *twaalf* uren, voor hun, wier familie-naam begint met de letters

D, E, F, G en H.

En des namiddags ten *één* ure, voor die genen, wier familie-naam begint met de letters

I, K en L.

Op Donderdag, den 4 Maart 1824.

Des voormiddags ten *tien* uren, voor de zoodanigen, wier familie-naam begint met de letters

M, N, O, P en Q.

Ten *twaalf* uren, voor hun, wier familie-naam begint met de letters

R, S, T, en U.

En eindelijk 's namiddags ten *één* ure, voor die genen, wier familie-naam begint met de letters

V, W, Y en Z.

Zullende ieder opgeschrevene bij een biljet worden opgeroepen, om tot de loting ter voorsz. plaatse op te komen, op den dag en het uur, in deze kennisgeving uitgedrukt.

En vermanen Burgemeesteren voornoemd, alle de genen, wien zulks zoude mogen aangaan, om tot de loting op te komen, op de plaats, dag en uur, in het oproepings-biljet vermeld; terwijl de zoodanigen, welke door ziekten of andere wettige redenen belet wierden aldaar te verschijnen, zich door hunne Ouders, Voogden of Curators zullen moeten laten vertegenwoordigen. — Waarschuwende bij dezen, dat tegen de genen, welke in bovengemelde dagen niet zouden komen, overkomstig de wet zal worden gehandeld.

Aldus gedaan en gepubliceerd bij H. H. Burgemeesteren der Stad Leyden, op den 16. Februarij 1824.

J. G. DE MEY, vz.

Ter ordonnantie van dezelve,

P. A. DU PUI.

SPANJEN.

MADRID den 10 Februarij. Zijne Majesteit heeft bij een dekreet van den eersten dezer het tractaat bekrachtigd den 5 Januarij tusschen den Graaf Ofalia, eersten Secretaris van Staat en den markies de Talara, Ambassadeur van zijn Allerchristelijkste Majesteit gesloten, wegens de gedane veroveringen door de Marine der beide natien, gedurende den oorlog.

De Koning heeft den 9 dezer het volgende dekreet uitgevaardigd:

„ Bij mijne vorige dekreten heb ik in mijne overzeesche Staten het zoogenoemd Constitutioneel bestuur vernietigd, en aldaar mijn Gouvernement hersteld op den voet: zoo als hetzelve was voor den 7 Maart 1820, en zoo als hetzelve in het Stiefzeilspad was gevestigd. Die bepalingen betroffen enkel het inwendig bestuur. Wat de handel betrekkingen aangaat, bedoelde ik de respective overheden, bij mijne ordonnantie van den 4 der vorige maand, door te kennen geven, dat zij die betrekkingen, zoodanig als dezelve met bewilliging der plaatselijke overheden bestonden, moesten handhaven. Nadertdat zijdelijk, mijnen Raad der Indien en mijn Raad van Ministers gehoord hebbende, heb ik besloten het geen volgt:

1°. „ De regtstreeksche Handel zal in mijne Amerikaansche Staten moeten onderhouden worden, met vreemdelingen, onderdanen van geallieerde of bevriende Mogendheden van Spanje, en de Koopvaardijschepen van die Mogendheden zullen in die havens, zoo als de mijner Europesche Staten, moeten worden toegelaten tot het drijven van handel."

2°. „ Er zal een dekreet of eene wet worden uitgevaardigd tot regeling van dien handel, en de Havens bepalen, waar denzelve zal gedreven worden, zoo wel in de Noordzee en op de Eilanden, als in den stillen Oceaan. Er zullen tollen worden opgerigt tot het ontvangen der regten van in- en uitvoer op den voet van gelijkheid tusschen de onderdanen der gezegde Mogendheden."

3°. „ Er zal insgelijks bij de reglementen over deze zaak bepaald worden, welke voordeelen, preferentien, en verpligtingen aan den handel, aan de zeevaart, aan den scheepsbouw en aan de bijzonderheid van Spanje moeten verleend worden."

4°. „ Tot dat de twee voorgaande Artikelen derzelver volkomen effect zullen ontvangen hebben; zal er niets met den tegenwoordigen staat wegens den koophandel met Amerika vernieuwd worden, en er zal, zoo veel mogelijk wegens de andere natien eene vergelijking zijn ten opzigte van het eiland Cuba."

„ De Amerikaansche Spanjaarden, zullen in deze maatregelen een nieuw bewijs zien van mijn vurig verlangen om hunnen voorspoed te doen vermeerderen, de Europesche Spanjaarden, het vast besluit om hun de vrijheden en preferentien, waarop zij regt hebben, te verzekeren; de opregte kooplieden uit alle landen, het voornemen om de bestaande handelbetrekkingen te handhaven en te begunstigen, en het voordeelig gebruik van hunne Capitalen; en eindelijk de verbondene of bevriende Souvereinen en Gouvernementen, het openlijk bewijs van den prijs welke ik hecht, om de overeenstemming en de goede verstandhouding welke ons vereenigt, te bewaren.

GROOT-BRITTANNIEN.

LONDEN den 17 Februarij. Eergister schreef men van Windsor dat de gezondheid des Koning dagelijks verbeterd. Tot hiertoe had Zijne Majt. nog weinig menschen ontvangen, doch gister hebben eenige personen, waaronder de achtingwaardige Arthur Stanhope, en beden H. K. H. de Prinses Augusta, de Hertog van York, de Hertog van Wellington en eenige andere aanzienlijke personen, bij Hoogstdenzelve gedineerd.

Zijne Exc. de Prins van Polignac heeft voorleden Zondag aan de Kabinets-Ministers en aan de leden van het diplomatiek ligchaam een groot diner gegeven.

De Kanseller van den Exchequer heeft Vrijdag in de Kamer der Gemeenten gevraagd, dat de premie op de Suiker zouden gehandhaafd worden, waarop de Heer Hume den wensch uitte, dat deze belasting eene vermindering onderging, even als met die op het Zout gebeurd is. Hierdoor meende hij, dat de consumtie dadelijk zoude vermeerderen, tot wezenlijk voordeel voor het land en voor de Amerikaansche Kolonien. Derhalve wilde hij, dat de belasting tot op 15 schellingen per kwintaal verminderd wierd, zoo als voor den oorlog der Fransche omwenteling. De Kanseller vermaande de Kamer van hier dan met de grootste omzigtigheid aan eene belasting te raken, welke jaarlijks 3,500,000 pond sterling opbrengt.

Vervolgens vroeg de Minister verlof om voor 15 millioenen sterling, welke, alsmede de twee overschietende millioenen van het vorig jaar, in de subsidien van dit jaar begrepen zullen zijn, Exchequers-bills te geven, ook vroeg hij 4,800,000 pond voor de Officieren en Beambten der Oost Indische Compagnie op halve soldij.

De Heer Huskisson heeft verzocht, dat het Ministerie nauwkeurige en stellige informatien wilde geven omtrent de regten, die Engelsche Schepen in de Vereenigde Staten betalen, welke hij meende, dat meerder bedroegen, dan die men in Engeland van de Amerikanen vorderde, en herinnerde hij die gelegenheid de Kamer aan de wet van het verleden jaar, volgens welke de Koning, in zijnen raad, de scheepvaart der vreemde Natien aan gelijke regten kan onderwerpen, als die van Engelsche schepen worden geheven. Binnen weinige dagen zal hierover een rapport gedaan worden.

Sir James Mackintosh heeft ook Vrijdag zijne motie omtrent Zuid-Amerika voorwaardelijk aangekondigd. Hij zeide, dat hij in het begin van Maart aan de Kamer tot onderzoek de betrekkingen zoude voorleggen, welke tusschen Engeland en de oude Spaansche Kolonien bestaan, ten zij dit onnodig mogt geworden zijn door eene vroegere mededeeling van den kant der Ministers. In de Kamer der Lords is door den Markies van Lansdown ook eene dergelijke motie beloofd, en beiden zullen waarschijnlijk geschieden, daar het niet te denken is, dat Spanje zoo spoedig de onafhankelijkheid van zijne Kolonien zal erkennen als men even min, als het denkbeeld is, dat Engeland tot die erkenning zal besluiten. Ook voorziet men hier, dat de Ministers in staat zullen zijn, om binnen veertien dagen of drie weken iets stelligs over deze zaak ten het Parlement te berigten.

Gister is er niets van algemeen belang in de beide Kamers van het Parlement voorgevallen. De Kamer

(Het vervolg op de Zesde van dezen bladen.)

Madrid, 7. Ons Ministerieel blad *le Journal des débats*, beheld over dat dekreet eenige aanmerkingen, waarbij onder anderen gezegd wordt, dat hetzelve aan Spanjetet aanbodet, en ongewijfeld in Amerika, in de onderwerpene en nog in strijd zijnde kolonien, bij dezelve eindelijk komst slaat, eene goede uitwerking zal hebben, dat dit dekreet, in Europa alle mogendheden aanspoort, om de zijde van Spanje te kiezen, en voor dat rijk de handeldeelen gemakkelijk te maken om het met dezelfde handelen te worden.

Volgens berigten van Rome van den 5 dezer, heeft de H. Vader Don Pietro Ostini benoemd, om in hoedanigheid van Pauselijke Nuntius bij Z. M. den Keizer van Oostenrijk te Weenen te gaan resideeren. — Dan ook dezer is de Kardinaal Pandolfi op het overwelfsel [illegible]

De Actien van de Bank zijn 837 en een half; de 5 pCts. gesteld, 94; disconto 91 en 5 schatten; de Wissel op Amsterdam is 12 en 8 en op zigt 11 en 19, op Rotterdam 12 en 3.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 21 Februarij. Z. M. de Koning is gister ochtend ten 4 uren van hier naar Brussel vertrokken.

AMSTERDAM den 21 Februarij. Sedert onzen laatsten is de Tesel alhier binnengekomen.

Uit deze plaats is Kramer, naar Londen; nog is dezer dagen afgezeild H. G. Pins, naar Hull.

In het Vlie is afgepasseerd:

De Vrijheid, van Bordeaux, naar Amsterdam.

De Vrijheid, van Bordeaux, naar Amsterdam.

De Vrijheid, van Bordeaux, naar Amsterdam.

MENGELINGEN.

RHYNVIS FEITH.

Dignum laude virum, Musa vetat mori.

De dood van een groot man is eene algemeene ramp. Zij treft elk, die erkentenis voegt voor waare verdienſten. Het ge voel ſtort eene traan, de dankbaarheid huldigt de nagedachtenisſe des edelen en levert haar in zegening over aan de nakomelingſchap.

De Godvruchtige, deugdzame PAULUS is niet meer; maar zijn roem is voor de aarde niet verloren. De tijdgenoot eerbiedigt zijne deugden en werken. Hij leeft voor de nakomelingſchap door Zijne geſchriften.

De groote Dichter FEITH is niet meer. Hij is van de aarde weggenomen. Zijne tonen klinken in de reijen der Gezaligden.

Zwol mogt op de eer zijner geboorte roemen. Den 7 Februarij 1758 zag hij daar het daglicht. Zijn geſlacht was aanzienlijk en geacht.

In FEITH beſpeurde men reeds vroeg den jeugdigen Dichter. Een bekwaam Leermeester ontwikkelde den verheven aanleg: een geſchikt onderwijs en treffend voorbeeld gaf denzelven kracht en bemoediging.

FEITH werd in 1776 Doctor in beide Regten aan de Hoogeſchool te Leyden. Hij zette zich in zijne Vaderſtad ter neder en beoefende, met vlijt en luſt, de letteren en de Nederlandſche dichtkunde. Hij beminde zijn Vaderland en was hetzelve dienstbaar. Zijne waardigheden en werkzaamheden, waartoe hij geroepen werd, deden wel zijnen roem ſtijgen, maar konden hem zijnen luſt en ijver voor de Weetenſchappen niet ontnemen.

Zijne Werken, *zoo het in proza als in poëzij*, zijn aanmerkelijk, en getuigen van zijne onvermoeide vlijt.

Zijn ſchedel werd meer dan eens met lauweren gekroond, die onverwelkelijk zijn en onverwelkelijk blijven zullen. Gezangen zijn zijne Gedichten op *de vrede*, op *den dood des vreds*, op *den Admiraal de Ruiter*, op *de onzienlijkheid*, *de Menſchelijkheid*, op *Karel den V* en *zijn Zoon Filips den II*, *bij de opdragt van het Beſtuur over de Nederlanden*; *zijne Verhandelingen over het heldendicht*, *over den invloed van het Burgerlijk Beſtuur op den Godsdienst*, *de waarheid en ongerijmdheid van het Evangelie*, en zoo vele anderen.

Zijne *Oden* en *Gedichten* zijn voortreffelijke voortbrengſelen van zijn genie: zijn *Graf* ſpeurt en verheft het gevoel: zijn *Oudendom* ſtemt het hart voor Godvrucht en vêêrt de ziel boven het ſtof.

FEITH was een bevallig dichter. Zijne taal is *gedwongen* en echter duidelijk en vaderlijk. Zijne beeldrijke [illegible]

Ook het *Treurſpel* was zijne liefhebberij. *Thirſa*, *Lady Grey*, *Ines de Castro*, *Mutius Scævola* zijn vruchten van zijnen arbeid.

Ook de Wijsbegeerte bleef door hem niet onbeoefend. Zijne verdichte verhalen *Julia*, *Theatro*, *Ferdinand* en *Conſtantia* ſchijnen door het gewoel der geen, in de dagen van derzelver verſchijning, voorden ſmaak hebpende. Men moet dien tijd beleefd hebben, om dezelven naar waarde te beoordeelen.

FEITH was een deugdzaam mensch, een getrouw echtgenoot, een waardig vader, een oprecht vriend, een belangeloos weldoener.

Hij bekleedde de voornaamſte plaats onder de Nederlandſche Dichters. Verſcheide Genootſchappen vereerden hem met het Lidmaatſchap en waren trotsch hem, onder de medeleden, te tellen. Ook het Nederlandsch Inſtituut erkende zijne verdienſten. De Koning ſchonk hem de Orde van den Leeuw.

FEITH is niet meer. Zacht rust zijn ſtof in den ſchoot der aarde. Zijn geest zweeft in die oorden, waer ongekende heerlijkheid hij reeds op aarde, zoo ſchoon, bezong. Zijne nagedachtenisſe blijft onvergankelijk. Zoo iemand: hij is een Kerzuil waardig.

Hoe welkom was ons daarom de volgende huldet met warmen dank voor den Dichter, welke ons met derzelver toezending vereerde, deelen wij hier, volgaarne, mede.

Omnia tuæ pervadit, virtus! te fata perennis:
Hæc immortales vatibus ſola dedit.

Epigramma Coptic. 7°.

Ziet gij dat heilig woud, die trotſche tempelwanden?
Ziet gij dat heuſelsch vuur, op 't gouden altaar, branden?
Ziet gij den alpen trouw, die kuiſche maagden ſtoet,
Die ſchaar van prieſtren, die het choor weergalmen doet
Bij 't ſmeltend muziekgeluid van hun gewijde zangen.
De Godheid, Phœbus pakt, doorzweeft de breede gangen
Van 't ſchitterend voorhof, wenkt de reijen; alles beiele;
Terwijl hij troonwaarts ſtijgt, wordt weer de lucht bezield;
De klanken rijzen langs de marm're tempelbogen,
De wierook dringt zich met den feestzang naar den hoogen:
De Godheid wenkt, de tonen zwijgen, 't Prieſtren koor
Wijdt, ſchaamd uit het ſtof, d'orakelſtem gehoor.
„ Gij maagden, prieſteren, gij heilige offeraren,
„ Bluscht ſtonkrend altaar vuur, ontſpant de zilvren ſnaren,
„ Omgeeft met 't kleed van rouw, U zelf, het heilig koor,
„ Breugt lijkcijpreſſen aan, de ſmart dringt tot ons door!
„ Weent, dat de grafzang rijst, het lijkfloers ſmoort uw zangen,
„ Weerhondt uw tranen niet, geeft lucht aan 't boezemprangen;
„ Uw FEITH, uw oudſte Bard, uw *Nestor* is niet meer,
„ Hij ſtrekte 't matte lijf op 't bed van lauw'ren neer!" —

Ja, Neerland zit in rouw, met 't hoofd naar d'aard gebogen,
Haar' Lievling ligt er neer, geen licht bezielt hem d'oogen;
Zijn mond, die volk van 't hart; die niets dan waarheid ſprak,
Verſtomd. — Zijn hand, die 't eerſte licht der kunst ontſtak,
Verſtijft. — Die grijze kruin, die zoo veel winters tarte,
Bukt voor één voorjaars-ſtorm, en dompelt ons in ſmarte;
Hij, die de ſnaar van 't hart, aan 't ſpeeltuig had geſnoerd,
Is Neerland, is der kunst, is aan deez' aard ontvoerd. —

Kent gij dat land van rust, ver' boven 't ſtarren weem'len,
Dat lusthof voor de ziel, het zalig oord der heem'len?
Daar waar de Cherub en de Seraf 't Heilig zingt,
De wierook eeuwig geurt, en tot Gods troonzaal dringt;
Daar waar de tonen nimmer zwijgen, de Engelreijen
De wieken dartlend, juigs d'alhaſten ſchoud'ren ſpreijen?
Ziet gij dien ſtraalvloed, purperglanſen, 't eeuwig licht? ...
.. Neen! ſmort hij zoo veel prachts aanbiddend op 't gezigt!

Daar, waar het ſterflijk oog den gloed niet kan verdragen,
Daar Neerland woont uw FEITH, van 't loome ſtof ontſlagen,
Daar zingt hij hooger Lied, daar galmt hij reiner toon,
Daar klinkt zijn zilvren Luit bij d'Eng'len voor Gods troon! —
Kunst heilig, overſchot in 't ſtof der moederaarde,
Uw naam rijst uit de zerk, en praalt in volle waarde;
Ja! Neerland zag uw wieg, uw dennd, uw roem, uw graf,
Zij draagt uw beeld in 't hart, en wischt haar' tranen af!

Leyden, Februarij 1814. . . . †

Christelijken Godsdienst, *door* F. A. DE CHATEAUBRIAND. *Uit het fr.*; *te Leyden bij J. W. van Leeuwen*, 1813.

De beroemde Schrijver van dit Werk had, in zijne *ſchoonheden des Christendoms*, *en van den Katholijken Godsdienst*. (beiden in onze taal overgebragt) de ſtelling geopperd, dat de Christelijke Godsdienst tot de onwikkeling der hersenbreuken en de ſpeling der hartstogten in het heldendicht hem geſchikter voorkwam, dan de fabelleer, en geeft daarvan in deze zijne *Martelaren* eene proeve.

Neemt het Heidendom plaatſte hij het Christendom, om het laatſte verre boven het eerſte te doen ſchitteren. Zijn tafereel is genomen uit het laatſte tijdvak der derde eeuw onzer jaartelling, onder de vervolging van *Diokletiaan*, toen het Christendom nog wel niet algemeen was aangenomen, maar dezelfs aanhangers zich verbleven binnen de muuren der ſteden. De perſonen, die hij laat voortreden, zijn mit de beide Godsdiensten ontkleed, en zijn dadelijk in ſtaate geſprekken en bedrijven te herkennen. Zij behooren tot het gekozen tijdvak, omdat die genen, welke vroeger of later geleefd hebben, en wel niet zoo zeer tot de geſchiedenis dier bijzondere dagen behooren, flechts aangevoerd worden, om aanmerkingen te vereenigen: eene verhaalkunst, welke de Schrijver verdedigt, dewijl hij geene geſchiedenis, maar het heldendicht geeft, het geen hij voor zoodanige toepaſſen geſchikt houdt. Ook heeft hij het Tooneel te *Rome* en niet te *Nicomedie* geplaatst, dewijl een lezer van onzen tijd zich een *Romeinsch* Keizer niet dan op den troon van *Rome* kan voorſtellen, en deze voorſtelling tot die taken behoort, welke de verbeelding niet van elkander laat ſcheiden.

Zoo eenig Schrijver geene moeite, tijd en koſten aan zijn werk heeft geſpaard, is het de Heer DE CHATEAUBRIAND. Hij heeft alles over zijn onderwerp gelezen, onderzocht, beoordeeld en uitgetrokken. Hij heeft vrienden geraadpleegd, welke onderling zoo wel in ſmaak, als letterkundige grondbeginſels verſchilden. „Eindelijk," zegt hij: „ met alle deze opofferingen, opofferingen en angſtvalligheden niet te vreden, begaf ik mij aan boord, om de plaatſen zelf te gaan bezigtigen welke ik ſchilderen wilde. Wanneer mijn werk dan anders geene verdiensten mogt bezitten, zoude het

(Met vervolg op de kant van dit Blad.)

Het is zeker, dat de *Poëzij* beter voor het beeldrijk ſchoon geſchikt, dan het *Proza*. Men ſpreekt van heldendichters en nooit van heldenſchrijvers. De dichtkunst laat meer verzinnelijking, verſterking, en verheffing toe. Hier bedoelt zoo gaarne de beeldſpraak: hare is zoo geheel de kracht der taal eigen. *Homerus* en *Virgilius* waren dichters. Hunne tonen zijn heldenzang. Maar is de *Telemachus*, ſchoon in *proza*, ook een gedicht? *Boileau*, welke dien zoo ſtreng beoordeelt, zegt, dat de ſtrijdbaarheid, waar mede de *Telemachus* ontvangen is, doet zien, dat, zoo men *Homerus* in dichtmaat wilde overzetten, het weinig komplement zijn, dat men hem met verlangen te gemoet zien.

De aanteekeningen zijn belangrijk en door den verdienſtelijken vertaler niet flaafsch gevolgd, maar zoodanig gewijzigd, dat zij voor onzen Vaderlandſchen bodem geſchikt zijn. Het onnoodige is, als overbodig, weggelaten, en het wat moeijelijker er bijgevoegd.

Over het tweede deel van het werk komt later, wanneer wij met verlangen te gemoet zien.

Ieder titel-ſpijker en eene groote plaat verſieren dit ſchoone werk, dat wij voor onſen Vaderlandſchen bodem van harte wenſchen.

Hij is dichterlijk, verheven, mannelijk en krachtig. De geleerde N. C. VAN KAMPEN kende de *Martelaren*, voor eene *waereldlijke* vertaling geſchikt. De vertaling wordt door hem, als die ſtrijdbaar en flaafsch is, voor eene *waereldlijke* vertaling gehouden. De vertaler is die ſtrijdbaarheid geheel des tijds. Wij hebben in het werk zelfs niets aanſtootelijks gevonden. Een ieder hebbe zijnen eigen gevoelen. *Wij* laten deze ſtrijdbaarheid gaarne ſchuilen, waarin de vertaler zich beweegt, en die hem een *Martelaar* is van den Heer. *De Christenheid* is [illegible]

In proſa, en durven, wat ons oordeel betreft, hetzelve voor de kunstmatige Alexandrijnen, en vele leezers wedden.

WAT MOET ER VAN ONS WORDEN?

Alles, zoo wel in de zedelijke, als in de natuurlijke wereld werkt niet voor het oogenblik alleen, maar is een gevolg van het voorgaande en zal op de volgende tijdperken invloed hebben en werken. Bij de ouden vinden wij den tempel, 'sin *Janus* gewijd, welke met een dubbeld hoofd naar het voorledene terug zag, en zijn blik op de toekomst vestigde. Zoo gebeurt er niets, hetwelk niet in verder of nader voorafgaande gebeurtenissen zijnen grond heeft. Met een opmerkzaam oog in het verledene geslagen, kunnen wij steeds den draad vinden van de tegenwoordige voorvallen.

Maar ou de toekomst? . . . Zij is in een dichten nacht, wijselijk, voor ons oog verborgen. Schoon wij de gevolgen van het tegenwoordige mogen berekenen, en dit gelijkvormige oorzaken tot dezelfde gevolgen besluiten, wij weten niet, welke gebeurtenissen kunnen voorvallen, die van de voorspelde zaken eene geheele andere wending kunnen geven, dan die wij dachten. En gelukkig ook: want het kwade, te vroeg voorzien, zou ons voor den tijd verschrikken en martelen: het goede daar en tegen ons te vroeg verheugen, ons weeloos maken, en al het strelende en zoete der verrassching missen.

Gelijk er licht en duisternis is, zoo zijn er ook blijde en droevige dagen, aangename en kommervolle tijden, oorlog en vrede, voorspoed en onheil. Wij kunnen niet altijd het goede verwachten, maar wij behoeven ons ook niet over het kwade te kwellen. Uit den nacht rijst de dag: en gelijk wij zelfs in den beneevelden morgenstond nooit wanhopen, dat de zon op den middag heider zal doorbreken, zoo mogen wij vertrouwen, dat geene ellende duurzaam is.

Geene ellende voor den tijd, is een oud en waar spreekwoord. Elke drift, zegt *Tullius*, is rampzalig, maar zielsverdriet is boven alles een beul des gemoeds. Begeerlijkheid ontvlamt de borst, vreugdrijkheid maakt ligtzinnig, vreze beangstigt het hart, maar zielsverdriet baart meer; vreugdeloosheid, marteling, afzigtigheid, tering: het verteert, het knaagt aan den geest, en doet dien geheel wegkwijnen.

Epicurus, een Wijsgeer, welke men dikwijls miskend en veroordeeld heeft, pordeelde, dat het dwaas was, zich het toekomende van de akeligste zijde voor te stellen, zich ingebeelde rampen te scheppen en zijn leven in bange zuchten en narrgeestige klagten door te brengen. Het onheil baarde toch smarten genoeg, wanneer het aanwezig was, en hij, welke aan niets, dan rampspoedige tijden, dacht, had, zoo hij zich niet bedroog, dubbelde smarten; of zoo het eens niet gebeurde, hetgeen hij poogde, had hij zich [illegible]

Wat moet; of wel: wat zal er van ons worden? Wat is de Profeet, welke deze vraag beantwoordt? Wonderdoktors kan ze op: Slaapwandelaars dringen door in de geheimenis: maar Profeten verschijnen er niet meer: zelfs de Weervoorspellers zijn bijdig over de misluktking hunner voorzeggingen. En hoe verre de mensch ook in het toekomende indringe, daar uit toepassing trekke voor het tegenwoordige en zich schrandelijk regele, de berekening van het toekomende, nooit kan op die berekening een vast vertrouwen worden gevestigd en kan zij niet anders, dan eene schrandere gissing heeten.

Wij behooren het tegenwoordige te genieten, en met eenen bedachtzamen blik in het toekomende te zien. Onbestendigheid staat op het gebied des aardrijks gereekend. Wij kunnen niet altijd het goede genieten, maar ook is het kwade nooit ons bestendig lot. Gelijk de voorspoed aan wisseling onderhevig is, kan ook de tegenspoed in heil verkeeren. In den beker der vreugde moet het bittere vallen: in de kelk van den onspoed wordt ook nog het zoete geworpen. Hoe distelig onze weg is, er bloeit nog altijd een bloempje, het geen ons tegen gaat. Wij zoeken het geluk in de toekomst en verzuimen het tegenwoordig oogenblik, waarin wij hetzelve kunnen genieten.

Wij kunnen wel eens verdrietig worden en ons, bij het tegenwoordige over het toekomende kwellen, doch wat baten alle de klagten? Kunnen wij de menschen veranderen? Kunnen wij den loop der tijden bestieren? Wat zal er dezen van de wereld worden? Wel nu: zij heeft reeds zoo vele eeuwen geteld, en zij telt nog met alle hare dengden en ondeugden. Het is altijd wel geschikt, het zal zich, in het vervolg, ook wel schikken.

Het is bijzonder, dat vele menschen zoo over den tegenwoordigen tijd klagen en zich over de gevolgen in de toekomst bezorgtigen en kwellen. Indien het waar is, dat alle voorledene zaken op de volgende gebeurtenissen invloed hebben en werken, dan moet het ook waar zijn, dat wij, zoo niet wijzer en beter, dan ten minste niet dommer en slechter waren. En echter bevreert men het tegendeel. En gesteld het ware eens zoo, wat helpen dan de verdrieten, klaagtoonen, jammeren en klagten? Weten dan: opgestaan, ons verbeterd, naar wijsheid gestreefd, de dreigd onheil, en het dreigend kwaad voorgekomen. Zitten wij stil, dan zijn wij zelven oorzaken van het gevreesde onheil. Met zuchten en klagen kunnen wij niets uitregten. Wie een vijand vreest en wil afkeeren, moet zich in geen schuilhoek verbergen, en daar over het gevaar kermen: hij moet opstaan, zijn belager moedig onder de oogen zien en op hun pogen te zegepralen.

De Wijsbegeerte stelt de verligting van hartzeer in afleiding van verdrietige gewaarwordingen, en de vestiging van den geest en het gemoed op aangename denkbeelden en verwachtingen. De Rede moet in den mensch het gebied voeren, en hij is verpligt haar geleide te volgen. Niets is er, het welk verdriet en zielesmart meer verzwaart, dan het denkbeeld dat ons het ergste kan overkomen; daar en tegen is de Rede de gezellinne des levens, welke ons aan hare hand leidt, en onzen geest opheft boven de aanvallen van het lot. Wij zuchten zeer vaak in pijnigen. Wij zijn prijsgelaten bij de streelendste voorspellingen in het toekomende, en wij schreijen, als hopeloozen, bij droevige tijdingen. Wij willen geluk, zonder dat wij het waardig, zonder dat wij voor hetzelve vatbaar zijn. Niet te vreden, dat wij voor het tegenwoordige bestaan, willen wij de wereld ook in het toekomende regeren en onzen invloed op de volgende geslachten doen gelden. Dit is nu wel niet geheel te misprijzen en kan aanbeveling worden, wanneer wij dit door de vermeerdering van onze kunde, door het goede van ons voorbeeld, door ons betamelijke werkzaamheid doen, doch geenszins is dit te bewerkstelligen door bittere zielsverdrieten, hevige klagten, bittere, verwijten en bange vermoedens, die ons werkeloos maken, anderen van ons afschrikken, en ons leven doen wegkwijnen. Wie weet, wat de tijd kan baren? Onze Vaderen beleefden ook droevige dagen. Een tachtigjarige oorlog schonk ook geen voordeel, noch bragt schatten aan. Maar zij waren niet werkeloos. Zij waren, schoon er dan ook zwakken wezen mogten, geene klagers, maar moedige helden, welke de dreigende gevaren trotseerden, de rampen het hoofd boden, en voor hunne kinderen streden. Wij roemen die opvolgende dagen, toen Nederland in bloei en welvaart steeg, de koophandel, zeevaart, landen zijkerbouw tot het toppunt van luister rees, onze goede trouw alom werd geprezen, onze rijkdom geroemd, ons volksbestaan geëerbiedigd, onze vlag vereerd, onze bijvend mastbosschen waren, onze rijkgeladene kielen uit Oost en West duizende handen arbeid en brood gaven, — Wat is er van ons geworden? Wie weet, welke gelukkige dagen dat voorgeslacht ons voorspelde? Doch de zon des geluks ging schuil. Volkerwisten en volksbijgeloven, die eeuwen verpestenden afgrond opgerezen, verdonkerden den geheelen drempkring: de dwingelandij zwaaide haren ijzeren scheptter, smeedde keetens, die wij boven de wiegen onzer kinderen hoorden rammelen en uw van alle hulp, redding en kans beroofde. Daar was het antwoord op de vraag: *Wat zal er van ons worden?* de woordkreet van ons bestaan. Maar, ongedacht en onverwacht, brak de lichtstraal door. De Oceeldienaar viel: de kluisters werden verbrijzeld en vrijheid werd in hare regten hersteld. Wij zagen eene omwenteling, welke niemand zoo spoedig, zoo heerlijk had durven of kunnen voorspellen. Zeker zijn de wonden nog niet geheeld: maghijn vele bronnen van welvaart niet geopend: nog is er veel in eenen staat van kwijning: nog zijn de volkeren niet bevredigd: maar kunnen de gelukkige dagen niet weder aanbreken? Wat zijn wij hier geweest? Speelbal van vreemd geweld, geboren in den tijd des onspoeds, onmagtig om ons zelven te redden. Wat is er van ons geworden? Zullen wij weigeren de Hand te erkennen, welke ons redde? En is die erkentenis levendig in ons, zullen wij dan aan betere dagen in de toekomst wanhopen?

Klagen verraad zwakheid van geest: *moed* is de aanvaerder, die den geest lijft. — Onverschilligheid echter omtrent het toekomende word van niemand gevorderd, zoo min, als hij onbereden en geheel verloren in het genot des oogenblijks, dezelve mag verwachten. Met een vasten tred ga hij zijnen weg en volbrenge zijnen pligt. Men verzuime het tegenwoordige niet, door het angstig berekenen van het gebeurlijke, hetwelk altijd onzeker blijft — van het menschlijke, hierop geene, zelfs de aanmerkenswaardigste berekening kan toegepast worden — van het schrikkelijke, hetwelk spoedig ten goede kan veranderen. Men moet zorgen, en in zorgeloosheid eene ondeugd, die ten verderve kan strijken, maar elke zagtzinnige zorg bewijst ons nog voor het goede, hetgeen de toekomst kan baren, en kleedt alles in rouw, kost alles in rampen.

Alle aardsche zaken zijn aan verandering onderhevig. Elke tijd heeft zijne zwarigheden en genoegens, bange of blijde voormijzigten en verwachtingen. Uit verwarring ontstaat orde: uit rampen spruit vreugde. Zoo het leven altijd eentonig was, zou het te vergelijken zijn met eenen regtlijnigen weg, die ons met verveling kwelt. Onwederds moeten er ravijnen, orkanen loeijen, zal de natuur zich in hare pracht vertoonen. De mensch is een verheven schepsel, als hij onbezweken staat, schoon de onheilen op hem nederstorten. Men vrage niet in

(*Het vervolg op de Kunst van deze Blaân.*)

PROCES-ZIEKTE.

Frau von Mathern was, hoffende, met zijne bloedverwanten in processen ingewikkeld: men deed hem, en te regt, hier over eenige verwijtingen. „Ei!" zeide hij: „met wien zal ik den proces voeren? met de „Kinderen van Augsburg, die mij niet lastig vallen?"

Dezelfde *Lisiguez* was ook dichter, en had de gewoonte, om, wanneer hij zijne Verses voorlas, om het derde woord te spuwen: de Ridder Marin zeide daarom van hem: „*Ik heb nooit een natter mensch als dezen Dichter gezien.*"

VLUGHEID VAN EEN HOOGLEERAAR.

Zeker Student verdedigde, openlijk, zijne stellingen; Ongelukkig sprak hij het woordje: *minime* verkeerd

Te Terschelling zijn binnengekomen, S. W. Nieman, van Petersburg, J. H. Schipper, van Memel, T. D. Rhisma, D. A. Wilkens, van Stettyn, J. P. Andersen, van Kopenhagen, D. Lucas en W. Arents, van Neustad, J. R. Pigers, van Sinnebusch, J. S. Kiers, G. Bruhn, O. G. Sap en J. W. Moesker, van Tonningen, W. J. Stuit, van Heiligenhaven, en B. Sager, van Bremen.

Van Cuxhaven word gemeld, dat den 13 Februarij, 's morgens, op het Zandrif, bij Vogelsand, een Schooner gestrand is. Ook heeft men ten Noorden van Vogelsand eene Brik ten anker zien liggen.

Het Schip *Petrus*, Kapt. H. Johnsen, zou waarschijnlijk in de maand Februarij gereed zijn om van Cleve, bij Mandahl, herwaarts te vertrekken.

Te Bremen is aangekomen Kapt. J. J. Mulder, van hier.

LEYDEN den 21 Februarij. Op den negenden Julij des verleden jaars was een kind, van een snelzeilend vaartuig in de Leydsche Vliet over boord gevallen, en scheen reddeloos verloren. De Delftsche Volksschuit kwam juist aanzeilen. Een der passagiers in den buurstoel haalde, hetwelk het geschreeuw des Vaders hoorende, nog even het kind ziende, hetwelk reeds ziekende was, springt, zonder zich van iets te ontdoen, over boord in de Vliet, haalt het kind van den grond, brengt hetzelve behouden aan wal, en schenkt het de ouderlijke liefde weder. Deze onverschrokkene menschenvriend is LEONARDUS PELTENBURG te Voorschoten, Z. M. de Koning heeft, bij besluit van den 23 September l. l. wegens het door hem in dezen gehouden gedrag, Hoogstdezelfs goedkeuring en tevredenheid te kennen gegeven, en tot belooning van zijne menschlievende daad hem eene Zilveren Medaille, met het borstbeeld van Z. M. verleend, doen uitreiken.

De Ondergeteekende betuigt aan zijne geëerde Stadgenooten zijnen hartelijken dank voor de gunst en het vertrouwen waarmede zij hem hebben willen vereeren, en zij tevens vriendelijk verzoekende om alle openstaande Rekeningen van tedane Gelden daarvoor te ontvangen.

Leyden 18 Februarij 1824. J. S. PEET.

*** Op één der voornaamste Grachten binnen Leyden, wordt tegen primo Mei aanstaande, of eerder, naar verkiezing, te HUUR aangeboden, drie in één Ingerede onderhoudbare behoorlijke Verkoopingh, met de *Bedrijfing*, aan de Zoodijde gelegen, waaronder twee met Stookplaatsen, en verder van alle Gemakken voorzien, bebbende zoo wel een vrolijk Uitzigt over het Water als over de Tuinen. Iemand hiertoe inclinerende, gelieve zich te vervoegen bij den Notaris H. VAN KEMPEN COMP. Beschrijvinge alhier, of bij Brieven *franco*.

*** Op Zaturdag den 28 Februarij 1824, des voormiddags ten 10 uure, zal men in het Huis in de Lokmanstraat, den Buurt te Leyden, publiek verkoopen: Een bechte Paarde- en wel doorkimmende HUISMANS WONING, met diverse Partijen VEENLAND, te samen groot 9 Bunders, gelegen onder Woubrugge, in de Veenkoloniën, nog een Partij VEENLAND in dezelve Polder, groot 3 Bunders, alles gemeten volgens de Maat van Holland. Te samen zeer eenvoudig, doch stevig timmerwerk, bestaande in een Bedstede, Kasten, Tafels, Stoelen, Banken, Kisten, Schotelborden, Potten, Pannen, Ketels, Emmers, Schaatsen, Aardappelen, Turf, Hooi, Stroo, Koolzaad, Boonen, Erwten, Gerst, Haver, Tarwe, Rogge, Boekweit, Koeijen, Kalveren, Varkens, Hoenders, Eenden, Ganzen, Duiven, Bijen, Bijenkorven, Bijenkasten, Bijenstellingen, Bijenstellingen, Bijenstellingen